Україна

П А С П О Р Т

об'єкта культурної спадщини

Замок

(найменування об'єкта)

вид	**тип**	**категорія пам'ятки**
Архітектурний.	Комплекс	Національного значення.

1. Дата утворення об'єкта:

XVI-XVIII ст.

2. Місце знаходження об'єкта:

Тернопільська область, Чортківський район, смт. Скала-Подільська, вул. Грушевського,1а

3. Охоронний № пам'ятки:

Охор. №645-Н/1-5

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Постанова Ради Міністрів України від 24.08.63 №970

5. Наявність охоронних дощок, охоронних знаків інших інформаційних написів, позначок:

Не має.

6. Власник:

Державна власність. Знаходиться на балансі Національного заповідника «Замки Тернопілля». Генеральний директор заповідника – Маціпура Анатолій Вікторович. Тел. (03550) 24247.

7. Користувач:

Національний заповідник «Замки Тернопілля». Генеральний директор заповідника - Маціпура Анатолій Вікторович. Тел. (03550)24247.

8. Охоронний договір:

Охоронний договір від 22 серпня 2018 року, підписаний між Міністерством культури України в особі Тамари Вікторівни Мазур та Національним заповідником «Замки Тернопілля» в особі генерального директора Анатолія Вікторовича Маціпури

9. Функціональне використання:

сучасне	первісне	Інші (протягом часу існування об'єкта)
Територія Національного заповідника «Замки Тернопілля»	Оборонна функція	

10. Історичні дані про об'єкт:

Скало-Подільський замок лежить на північний схід від міського ядра, на мисі, утвореному р. Збручем і Потоком, над глибоким урвищем. Початки замкового комплексу відносяться до Х111 ст., часів князя Данила Галицького, який в ході боротьби з монголо-татарами поставив його на крутій неприступній скалі, біля підніжжя якої зараз протікає р. Збруч. Але і ця сторожа була поставлена на місці ще древнішого давньоруського городища.

Ці дерев'яні споруди кілька разів були знищені татарами, але саме на їх місці литовські князі Коритовичі, які правили Поділлям з 1331 р., змурували замок. Після їхньої смерті польський король Владислав Ягелло надав замок у власність краківському воєводі Спиткові, який був змушений за цей подарунок укріпити оборонну міць прикордонних районів польського королівства. В 1399 р. замок став власністю Владислава Ягелла, пізніше - в 1411 р. перейшов до Вітовта, литовського князя. Після його смерті в 1430 р. замок і місто захопили поляки.

На початку ХУ1 ст. замок неодноразово піддавався руйнації татарськими ордами та іншими завойовниками. 1510 і 1518 рр. він був захоплений і понищений татарами, в 1515 і 1538 рр. - волохами.

З 1515 р. замок у власності кам'янецького старости Станіслава Лянцкоронського, пізніше переходить у спадок його нащадкам, які проводили часткову реконструкцію споруди, зокрема значно збільшили територію укріплення так, що загальна довжина замку становила 170 м, а ширина - 50 м. Збудували нові оборонні мури, чотириярусну порохову башту, на схід від якої була зведена брама. Три її верхні яруси мали бійниці з великими отворами. Вона знаходилась у південній стіні замку.

Замок був захищений скелями та рікою з трьох сторін, а з півдня був викопаний великий рів, що значно утруднювало доступ до фортеці.

До в'їздової брами, що знаходилась з південної сторони фортеці, вів підйомний міст, який про необхідності піднімався на грубих ланцюгах.

На початку ХУ11 ст. замок знову кілька разів зазнавав спустошення: 1615 р. його здобули татари, 1648 р. - загін Максима Кривоноса, 1651р. нової руйнації споруді завдала козацько-польська війна.

З 1641 до 1657 р. замком володів коронний гетьман Станіслав Лянцкоронський, але його смерть зумовила захоплення і руйнацію замку військами семигородського князя Дьєрдя Другого Ракоці.

Останім старостою Скали, а відтак і власником замку був Миколай Лянцкоронський, який помер у 1706 р.

В середині XVIII ст. староста Скали Адам Тарло проводить на замку реставраційні роботи та зміцнює оборонні мури і вежі, надаючи їм барочного вигляду, але, як свідчать хроніка, після закінчення реставраційних та відновлювальних робіт замок загорівся від удару блискавки і після цього вже не відновлювався. Значна частина оборонних мурів була розібрана на будівельний матеріал, що перетворило замок в руїни.

Зараз над Збручем можна побачити чотирьохярусну порохову вежу, башту, залишки оборонних стін, рештки палацу з кам'яним обрамленням.

Поблизу Скали-Подільської виявлено археологічні пам'ятки голіградської групи фракійського гальштату, давньоруської культури.

Згідно розпорядження КМУ від 05.11.2008 р №1397-р. «Про передачу пам'яток архітектури та містобудування до сфери управління Міністерства регіонального розвитку та будівництва», наказу Мінрегіонбуду від 24.11.2008 р. №534, наказу управління містобудування та архітектури ОДА від 3.12.2008 р №93/3 Замок в смт. Скала-Подільська було внесено до Національного заповідника «Замки Тернопілля».

11. Відомості про сучасний стан об'єкта:

Розташування об'єкта і його роль у навколишньому середовищі.	Розташоване селище на правому березі річки Збруч, за 15 км від райцентру. Замок розташований на північний схід від міського ядра, на мисі, утвореному річками, Збручем і Потоком, над глибоким урвищем.
Ландшафт.	Висока скала, що нависає на заході і півночі до потічка, а на сході до широкої заплави р. Збруч.
‘	На сьогоднішній час виразно прочитуються три частини колишнього замкового комплексу. З південного напільного боку, у частині так званої шиї мису, майже на поздовжній його осі, розміщена **підковоподібна** в плані чотириярусна **башта.** Перехід башти від прямокутного плану до круглого зроблено класичним способом - за допомогою тромпів. Три горішні яруси мали стрільниці з великими зовнішніми арковими отворами, перший ярус - невеличкі ключеподібні. Башта була розрахована на ведення флакувального обстрілу, виконувала долю своєрідного форпосту. На відстані майже 80 м на північ від неї, замикаючи з півночі перший великий замковий двір і перетинаючи мис

	упоперек, лежать **руїни** двоповерхового **палацу**, який має типові для бароко XVIII століття архітектурні форми. У середині 18 століття, на четвертому будівельному етапі, староста Скали Адам Тарло звів, а можливо вибудував у межах давнього укріпленння палац у бароковому стилі. Споруда дещо асиметрична, змурована з коленого каменю і оздоблена білокамяним декором. Зважаючи на місце зведення палацу, яке збігається з ймовірним місцерозташуванням оборонного рову другого будівельного періоду, можна припустити що палац був зведений не в середині 18 століття, а раніше на попередньому етапі, причому його пивниці влаштовано в старому оборонному рові, а це дуже зручно під час будівництва. Тож виглядає на те, що Адам Тарло лише відбудував палац на рештках давньої будівлі і надав йому барокового вигляду. Гарне білокамінне оздоблення луток віконних і дверних отворів, сандриків, капітелей та інших елементів споруди збереглося до нашого часу. Весь декор однак зосереджено на головному південно-східному фасаді, інші фасади оздоблення не мали. Загальну архітектурну композицію палацу відзначає певна сухість, брак притаманних бароко динамічних форм. Підтвердження припущенню щодо відбудови палацу маємо в люстрації 1765 року: «на скелястій горі, замок старий, давніми мурами оперезаний, у якому палац новий мурований Адамом Тарлом старостою реставрований, але через кілька років по завершенні спалений блискавкою і тепер стоїть порожній». Між баштою і палацом, у межах видовженого прямокутного двору, не збереглося жодних надземних слідів фортифікації і забудов. З іншого боку палацу розташоване давніше укріплення, де вирізняється другий, трапецієподібний у плані, замковий двір, що прилягає до палацу з півночі. Повернута до палацу під кутом, північна частина замку сформована на плані рівнораменного трикутника, гостра вершина якого звернена до краю мису. Основу цього трикутного укріплення з конфігурацією, максимально наближеною до форми мису, становлять рештки склепінчастої будівлі **-каземати (25х10м),** що як і бароковий палац, перетинає мис упоперек. Розпланування північної частини замку, що займає край мису, обмежуючи третій замковий двір, становить у плані майже рівнораменний трикутник зі зрізаною гострою вершиною. З південного боку замок мав оборонний рів. Північно-східний край мису обмежував високий оборонний мур, у горішньому ярусі його, з проміжком 2,4-2,6 метра був ряд стрільниць. Дотепер збереглося 7 стрільниць, невеличкий обріз муру й гнізда від дерев'яних консольних балок указують на наявність дерев'яної бойової галереї. Стрільниці невеликі з клинчастими перемичками і щоками що розходяться назовні й досередини на ширину близько 0,7 метра. Бойові отвори прямокутні, завширшки 0,3 метра і заввишки близько 0,4 метра

	Загальна **довжина** збережених **мурів** давньої частини замку не перевищує 40м. Висота мурів сягає близько 8м, товщина дорівнює 1,8-2,0м. Протилежний південно-західний мур зберігся на рівні підмурівків, влаштованих на арках. Можливо це рештки підземної частини споруди, що колись прилягали до муру. У південно-східному оборонному мурі на відстані 4,0 - 4,5м від зрізаної гострої вершини трикутника і на висоті близько 6м від скелястої основи збереглася щілинувата стрільниця. Із зовнішнього боку, отвір її бойового каналу має розміри приблизно 03 на 0,8 метра, він розширюється досередини, утворюючи в плані трапецію з більшою основою 0,7 метра, що займає майже дві третини товщини замкового муру. У бойовому отворі з боку замкового двору лучкова перемичка. Внутрішню третину товщини замкового муру займає широка до 1,7 метра і висока до 2,0 метрів камера, у якої також лучкова перемичка. В мурі під стрільницею гнізда для дерев'яних балок, ними могли бути або консолі бойової галереї, або перекриття гіпотетичної башти. Ще нижче, на рівні сучасної денної поверхні з боку замкового двору і десь на 3,0 метри нижче від описанї стрільниці міститься друга, так само щілинувата але без камери. Оскільки лице мурування з напільного боку зруйноване, частково пошкоджено й зовнішню частину стрільниці, визначити її розміри важко. З внутрішнього боку отвір стрільниці має архітравну перемичку, ширина між косяками 0,5-0,6 метра. Особливістю конструкції мурів є те, що основу їх становлять скельні виходи породи - це збільшувало їх висоту і утруднювало доступ до них. У південно-східному оборонному мурі на відстані 4,0 - 4,5м від зрізаної гострої вершини трикутника і на висоті близько 6м від скелястої основи збереглася щілинувата стрільниця. Із зовнішнього боку отвір її бойового каналу має розміри приблизно 0,3(0,35)х0,8(0,9)м. У наступні роки, замок, зокрема периметральні мури активно розбирали на будівельний матеріал, зрештою перетворивши його на руїни.
Перебудови, втрати й історичні втрати.	Місто Скала над Збручем у руських літописах датується з 1210 року. Скала виникла на місці давньоруського городища, яке мало форпост, обнесений кам'яним муром та земляним валом з частоколом. Згодом на місці дозорного посту було збудовано фортецю. Ця давньоруська фортеця була зруйнована ордами Борундая у 1256 р. Після завоювання Поділля Польщею, в 1331 р. король Казимир Великий дарує Скалу шляхтичу Кзоїобродському, він відбудовує скальську фортецю. В 1362 р. литовський князь Ольгерд пішов проти Орди і завоював Поділля. В цей час фортеця значно розширюється та укріплюється.

	В 1485 р. фортеця була зруйнована ордами хана Менглі-Гірея. Наступних руйнувань фортеця зазнає у 1510 і 1515 рр. від нападів татар. 27 лютого 1518 р. Скалі надається магдебурзьке право. В цей час було побудовано новий замок, який став головною опорою та захистом для міста, яке на той час налічувало 232 будинки. У 1539 р. орди татар знову напали на Скалу, пограбували місто, захопили і зруйнували фортецю. Розвитку міста сприяло те, що через Скалу проходив торгівельний шлях, а також у 1542 р. отримує право на проведення чотирьох ярмарок на рік, а ще через п'ять років Сигізмунд 1 надає місту право брати мито з купців - так званий «побір постового». В 1615 р. турки виступають на Поділля. Скала знову спалена, замок знову зруйнований. В ХУІІ ст Скала стає торгово-ремісницьким центром, - були ковалі, мечники, майстри по шкірі, ювеліри, гончарі. В серпні 1648 році запорожці на чолі з Максимом Кривоносом без зусиль захопили фортецю. Через рік запорожці були під стінами фортеці, яка під час штурму була сильно пошкоджена. Скала знову побачила запорожців, на цей раз разом з російськими військами у 1655 р. За люстрацією 1655 року, відомо, що «замок побудований на скелі і обведений стінами, прийшов до повного занепаду». В 1753 р. старостою Скали стає Адам Тарло. На місці напівзруйнованого фортечного житлового будинку він побудував палац. У 1866 р. в будинку, який знаходився на території фортеці, було відкрито чотирикласну школу.
Наявність творів мистецтв	Не має.
Опис території об'єкта.	Замок розташований на північний схід від міського ядра, на мисі, утвореному річками, Збручем і Потоком, над глибоким урвищем. З південного напільного боку, у частині так званої шиї мису, майже на поздовжній його осі, розміщена підковоподібна в плані порохова чотириярусна башта. На північ від неї, замикаючи з півночі перший великий замковий двір, перетинаючи мис упоперек, лежать руїни двоповерхового палацу. Мури укріплення утворюють рамена трикутника, обмежуючи третій, замковий двір. Розпланування північної частини замку, що займає край мису, становить у плані майже рівнораменний трикутник зі зірваною гострою вершиною. Загальна довжина збережених мурів давньої частини замку не перевищує 40 м. Висота мурів сягає близько 8м, товщина дорівнює 1,8-2,0м.

	У південно-східному оборонному мурі на відстані 4,0 - 4,5м від зрізаної гострої вершини трикутника і на висоті близько 6м від скелястої основи збереглася щілинувата стрільниця. Із зовнішнього боку отвір її бойового каналу має розміри приблизно 0,3(0,35)х0,8(0,9)м.
Загальна оцінка технічного стану об'єкта, дата, № акта технічного стану.	Замок в смт. Скала-Подільська займає визначне місце серед споруд оборонної архітектури Поділля XVI-XVIII століття. Збереженні фрагменти фортеці перебувають в аварійному стані і потребують повного комплексу ремонтно-реставраційних робіт. Акт технічного стану №16 від 20 лютого 2018 р.
Наявність інженерних мереж та інженерного обладнання.	Не має.
Дата і № довідки про майнову цінність об'єкта, найменування організації, яка провела оцінку, вартість в гривнях.	Довідка про балансову вартість, видана Тернопільською облдержадміністрацією 2008р - 254 563 гривень. «Тернопільське експертно- консультаційне бюро» від 1.02. 2012р. №01/02/12-01 - 892700 гривень

12. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця)**:**

Замок	(1. Південна порохова вежа. 2. Палац. 3. Оборонні стіни. 4. Казemати. 5. Зрізаний наріжник первинного ядра замку.)

13. Територія об'єкта:

Площа.	Площа території – 7000м^2, площа забудови – 5289м^2.
Опис меж території об'єкта.	Замок смт. Скала-Подільська лежить на північний схід від міського ядра, на мисі, утвореному річок Збруча і Потоком, над глибоким урвищем. В плані має неправильну форму, обумовлену природнім рельєфом. Загальна довжина замку сягає 170 м, ширина коливається від 20 до 50 м.

14. Оцінка антропологічної, археологічної, естетичної, етнографічної, історичної, мистецької, наукової чи художньої цінності об'єкта:

Якості об'єкта, завдяки яким він набуває культурної цінності як пам'ятка.	Замок в смт. Скала-Подільська є цінною пам'яткою оборонної архітектури XVI-XVIII ст. на Поділлі – являє собою баштовий тип перехідного періоду від барокко до класицизму.

15. Зона охорони пам'ятки:

Організація-розробник науково-проектної документації	
Дата розроблення науково-проектної документації.	21.01.1970
Дата і номер документа про затвердження науково-проектної документації.	10.02.1970
Короткий опис меж, зон охорони із зазначенням площі кожної зони.	

16. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації.	Рік розроблення.	Автор (організація).	Місце зберігання.
1. Пам'ятка архітектури ХУ1 ст. Замок в смт. Скала-Подільська Борщівського р-ну, Тернопільської обл. Першочергові ремонтно-реставраційні роботи по комплексу.	1980	Українське спеціальне науково-реставраційне виробниче управління. ГАП В. Іваненко.	Мінрегіонбуд. Архів.
2. Пам'ятка архітектури ХУІ-ХУІІІ ст. палац і замок в Скалі-Подільській Борщівського р-ну Тернопільської обл. Ескізний проект пристосування будівлі палацу.	1990	«Укрпроектреставрація» ГАП М. Гайда. м. Львів пл. Соборна , 3а тел. (0322) 72-99-98.	«Укрпроектре-ставрація» Архів. .

17. Дослідницькі й реставраційні роботи: не проводились.

Найменування робіт.	Рік проведення.	Замовник.	Виконавець.	Підрядна організація.

18. Основні джерела відомостей про об'єкт:

Археологічні матеріали	
Іконографічні матеріали.	1. Обмірні креслення. 1954 р. Архітектурно-планове управління Держбуду УССР. Пламеницька, Макушенко.
Архівні матеріали.	1. Львівська державна бібліотека ім. Стефаника. Відділ рукописів. Ф. УК-23
Бібліографічні матеріали.	1. Мацюк О.Я. Замки і фортеці Західної України. Мандрівки історичні. м. Львів. 1997 р. 160 с. 2. Мацюк 0. «Замки і фортеці Західної України». М. Львів. 2005 р. 3. Фортифікації України. Матеріали міжнародних конференцій з проблем охорони фортифікаційних споруд в Україні. м. Кам'янець-Подільськ. 1993 р. 2-7 с. 4. Сохацький М.П. Оборонні замки Борщівщини (сучасний стан збереження та перспективи досліджень). Літопис Борщівщини. 1994 р. 4-15 с. 5. Бойко В., Гаврилюк О. Замки Тернопілля. м. Тернопіль. Товариство «Новий колір». 2009 р. 80 с. 6. Гречило А., Савчук Ю., Сварник І.. Герби міст України. 148 с. 7. Крип'якевич І.. Коротка історія України. М Львів. 1929 р. 17 с. 8. Алексієвиць М.М., Бармак М.В., Грищук М.В. та інші. Тернопілля: сторінки історії. М. Тернопіль. 1995 р. 9. Бармак М.В., Бармак О.Я.. Наш край - Тернопільщина. М. Тернопіль. 1998 р. 10. Клименко О., Хаварівський Б.. «Міська геральдика Тернопільщини». М. Тернопіль. «Воля». 2003 р. 11. Історія міст і сіл УССР. Тернопільська область. М. Київ. 1973 р. 12. Грушевський М.С. Опис поліських замків 1494 р. Замки НТШ. Т. УП. 9 с. 13. Пламеницька О. Початок мурованого оборонного будівництва на Поділлі. Архітектурна спадщина України. 39-57 с. 14. Пламеницька О. Хронологии и типологии средневекового оборонного зодчества Подолья. Г. Москва. 1999 г. 60-75 с. 15. Мороз О.. «Замки Тернопілля» Видавництво «Підручники і посібники». М. Тернопіль. 2009 р.

19. До паспорта додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування.	Кількість.	Дата виконання.	Виконавець.
План охоронної зони	1	21.07.70 р	Присяжний Чайковський
Схема генплану	1	09. 2018 р	НЗ «Замки Тернопілля
План замку, фасад	1	07.1954 р	Пламенницька, Макушенко
Фото з квадрокоптера	1	2018 р	
Архівні фото	2		

Паспорт склав:

Посада та назва організації.	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, Ініціали	Підпис.	Дата складання
Науковий співробітник відділу ОЕРПК НЗ «Замки Тернопілля»	Архітектор	Ричнюк Г. В.		10. 2018р
Начальник відділу обслуговування туристів та масово - освітньої роботи НЗ «Замки Тернопілля».	Викладач російської мови та літератури	Станкевич О. Я		10.2018 р

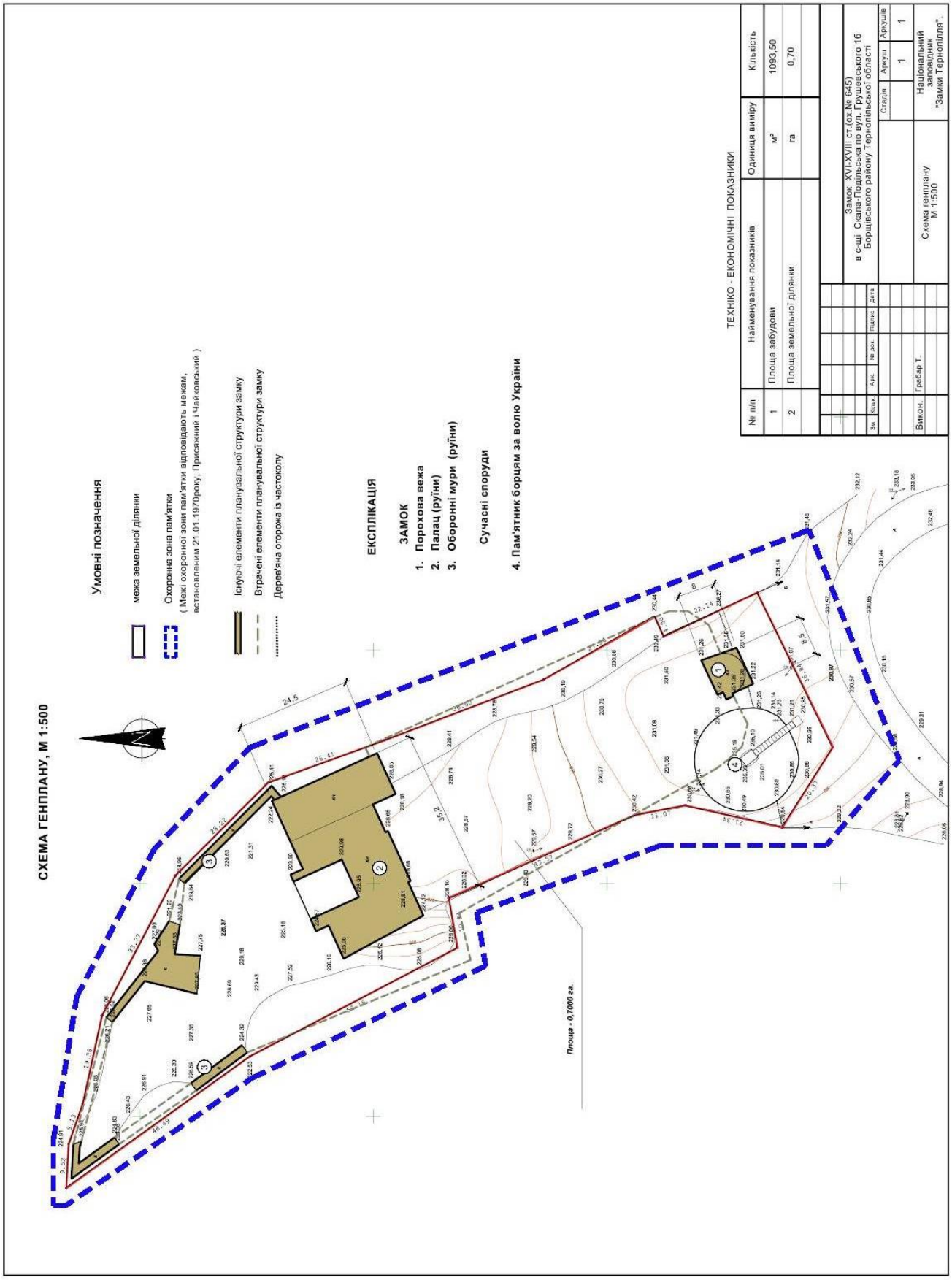
Заступник начальника управління –
начальник відділу культури, охорони
культурної спадщини управління культури
Тернопільської облдержадміністрації **_____ С.А. Байталюк**

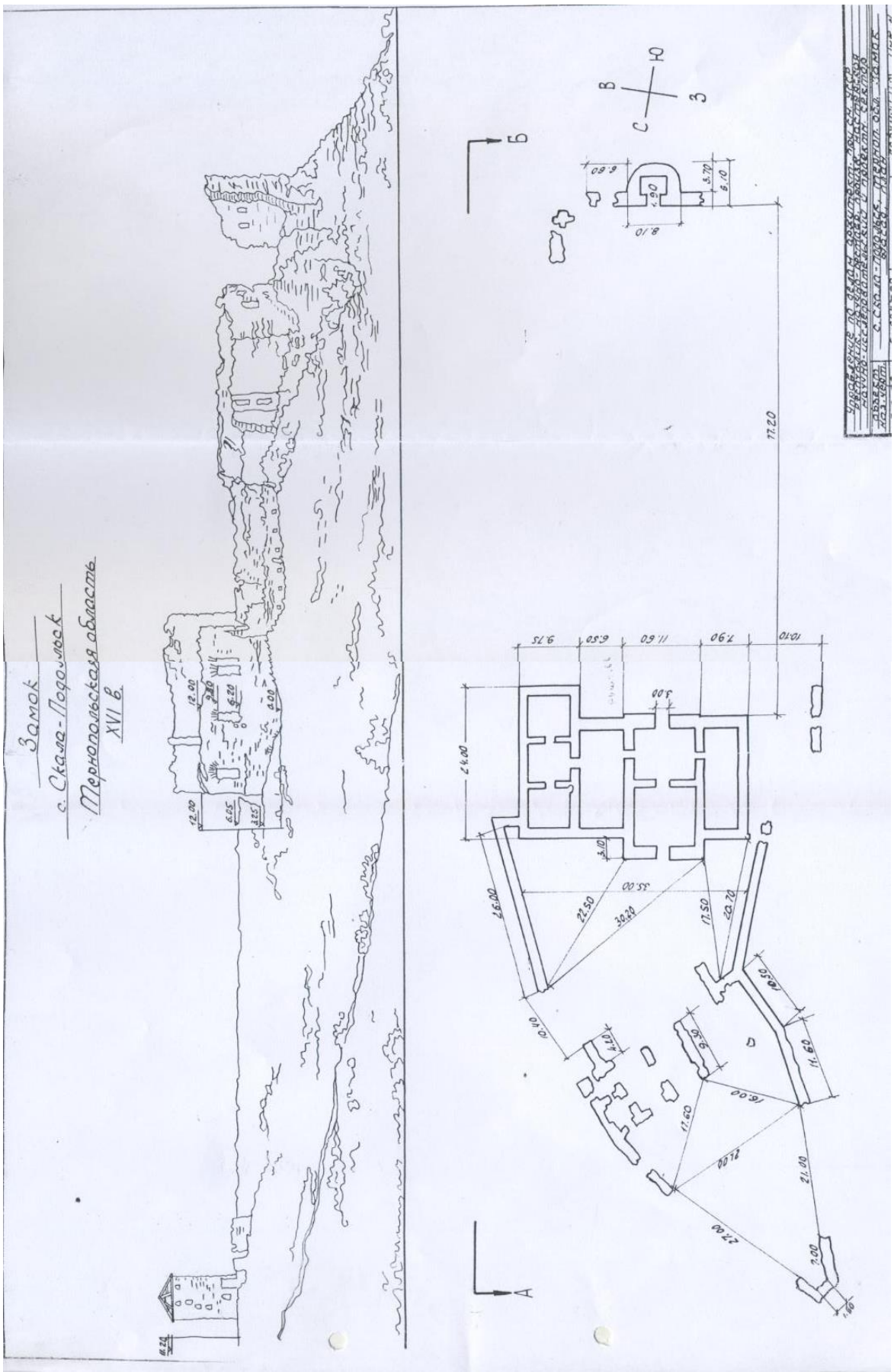
Паспорт склав:

Посада та назва організації.	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, Ініціали	Підпис.	Дата складання
Начальник відділу ОЕРПК НЗ «Замки Тернопілля»	Інженер-будівельник	Ричнюк Г. В.		10. 2018р
Начальник відділу обслуговування туристів та масово - освітньої роботи НЗ «Замки Тернопілля».	Викладач російської мови та літератури	Станкевич О. Я		10.2018 р

Заступник начальника управління – начальник відділу культури, охорони культурної спадщини управління культури Тернопільської ОДА _____С.А. Байталюк

Я.О. Пелехатий

СХЕМА ГЕНПЛАНУ, М 1:500
Умовні позначення
межа земельної ділянки
Охоронна зона пам'ятки
(Межі охоронної зони пам'ятки відповідають межам, встановленим 21.01.1970року. Присяжний і Чайковський)
Існуючі елементи планувальної структури замку
Втрачені елементи планувальної структури замку
Дерев'яна огорожа із частоколу
ЕКСПЛІКАЦІЯ
ЗАМОК
1. Порохова вежа
2. Палац (руїни)
3. Оборонні мури (руїни)
Сучасні споруди
4. Пам'ятник борцям за волю України
Площа - 0,7000 га.
ТЕХНІКО - ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ
№ п/п
Найменування показників
Одиниця виміру
Кількість
1
Площа забудови
м²
1093,50
2
Площа земельної ділянки
га
0,70
Замок XVI-XVIII ст.(ох.№ 645)
в с-щі Скала-Подільська по вул. Грушевського 16
Борщівського району Тернопільської області
Стадія
Аркуш
Аркушів
1
1
Виконав
Грабар Т.
Схема генплану
М 1:500
Національний заповідник "Замки Тернопілля"

Замок
с. Скала-Подольск
Тернопольская область
XVI в.
Б
А
С
В
З
Ю
17.20
10.10
7.90
11.60
6.50
9.75
3.00
74.00
35.00
23.50
30.30
17.50
20.70
16.00
17.40
21.00
27.80
8.10
6.60
5.70
8.10
6.90
12.00
6.25
3.25
9.20
6.20
8.00

ВИТЯГ
з Державного земельного кадастру про земельну ділянку

Номер витягу	НВ-6104292782018
Дата формування	12.01.2018
Надано на заяву (запит)	Національний заповідник "Замки Тернопілля" 05.01.2018, ЗВ-6104648492018

Дані, за якими здійснювався пошук інформації у Державному земельному кадастрі

Кадастровий номер земельної ділянки	6120855700:02:002:0575

Загальні відомості про земельну ділянку

Кадастровий номер	6120855700:02:002:0575
Місце розташування (адміністративно-територіальна одиниця)	Тернопільська область, Борщівський район, смт. Скала-Подільська, вулиця Грушевського, 1, Б
Цільове призначення:	18.00 Землі загального користування (землі будь-якої категорії, які використовуються як майдани, вулиці, проїзди, шляхи, громадські пасовища, сіножаті, набережні, пляжі, парки, зелені зони, сквери, бульвари, водні об'єкти загального користування, а також інші землі, якщо рішенням відповідного органу державної влади чи місцевого самоврядування їх віднесено до земель загального користування)
Категорія земель	Землі житлової та громадської забудови
Вид використання земельної ділянки	землі загального користування
Форма власності	Державна власність
Площа земельної ділянки, гектарів	0.7000

Відомості про державну реєстрацію земельної ділянки

Інформація про документацію із землеустрою, на підставі якої здійснена державна реєстрація земельної ділянки	Проект землеустрою щодо відведення земельних ділянок, 28.12.2016;ТОВ "Галицькі землі", Галич О.К.
Орган, який зареєстрував земельну ділянку	Відділ у Борщівському районі Головного управління Держгеокадастру у Тернопільській області
Дата державної реєстрації земельної ділянки	12.01.2018

Відомості про обмеження у використанні земельної ділянки

Вид обмеження у використанні земельної ділянки	Охоронна зона навколо об'єкта культурної спадщини
Площа земельної ділянки (її частини), на яку поширюється дія обмеження	0.7000 гектарів
Підстава для виникнення обмеження у використанні земельної ділянки	Закон 28.12.2016
Дата державної реєстрації обмеження	28.12.2016
Строк дії обмеження	безстроково

Відомості про особу, яка уповноважена надавати відомості з Державного земельного кадастру (нотаріуса) відповідно до закону, що надала витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку

Витяг підготував та надав	О. В. Саламаха, Відділ у Борщівському районі Головного управління Держгеокадастру у Тернопільській області

Підпис:

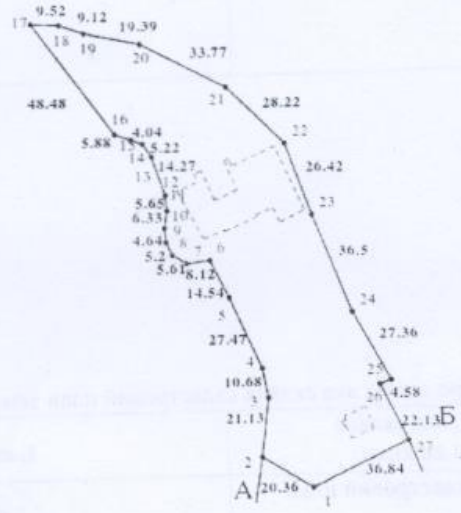
М.П.

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ГЕОДЕЗІЇ, КАРТОГРАФІЇ ТА КАДАСТРУ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖГЕОКАДАСТРУ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ
Державний кадастровий реєстратор
САЛАМАХА Оксана Василівна
39766192

Додаток до витягу з Державного земельного кадастру про земельну ділянку від 12.01.2018 р. № НВ-6104292782018

Кадастровий план земельної ділянки

Кадастровий номер земельної ділянки 6120855700:02:002:0575

Масштаб 1: 2000

Опис меж:
Від А до Б землі Скала-Подільської селищної ради;
Від Б до А землі Скала-Подільської селищної ради;

Умовні позначення:

Експлікація земельних угідь:

Всього земель, гектарів	У тому числі за земельними угіддями, гектарів:		
	Кам'янисті місця	Кам'янисті місця	Кам'янисті місця
1	2	3	4
Площа земельної ділянки, гектарів 0.7000	0.6227	0.0703	0.0070

Відомості про особу, яка склала кадастровий план земельної ділянки

Прізвище та ініціали особи, яка склала кадастровий план земельної ділянки	Саламаха О. В.
Підпис особи, яка склала кадастровий план земельної ділянки	

Вигляд з квадрокоптера. 2018 р.

Архівні фото.

Україна

ОБЛІКОВА КАРТКА

об’єкта культурної спадщини

Замок

(найменування об’єкта)

вид	тип	категорія обліку
Архітектурний	Комплекс	Національного значення

1. Дата утворення об’єкта:

XVI-XVIII ст.

2. Місцезнаходження об’єкта:

Тернопільська область, Борщівський район, смт. Скала-Подільська.

3. Охоронний номер пам’ятки:

645-Н/1-8

4. Дата і № рішень, відповідно до яких об’єкт узято на державний облік та визначено категорію пам’ятки:

Постанова Ради Міністрів України від 24.08.63р. №970

5. Фукціональне використання:

сучасне використання	первісне призначення	інші (протягом часу існування об’єкта)
Територія НЗ «Замки Тернопілля»	Оборонна функція	-

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	Пам’ятка розташована на північний схід від міського ядра, на мисі, утвореному річками, Збручем і Потоком, над глибоким урвищем.
Характеристика об'єкта	На сьогоднішній час виразно прочитуються три частини колишнього замкового комплексу. З південного напільного боку, у частині так званої шиї мису, майже на поздовжній його осі, розміщена підковоподібна в

	плані чотириярусна башта, що виконувала долю своєрідного форпосту. На відстані майже 80 м на північ від неї, замикаючи з півночі перший великий замковий двір і перетинаючи мис упоперек, лежать руїни двоповерхового палацу, який має типові для бароко XVIII століття архітектурні форми. Між баштою і палацом, у межах видовженого прямокутного двору, не збереглося жодних надземних слідів фортифікації і забудов. З іншого боку палацу розташоване давніше укріплення, де вирізняється другий, трапецієподібний у плані, замковий двір, що прилягає до палацу з півночі. Повернута до палацу під кутом, північна частина замку сформована на плані рівнораменного трикутника, гостра вершина якого звернена до краю мису. Основу цього трикутного укріплення з конфігурацією, максимально наближеною до форми мису, становлять рештки склепінчастої будівлі (25х10м), що як і бароковий палац, перетинає мис упоперек. Мури укріплення утворюють рамена трикутника, обмежуючи третій, замковий двір. Розпланування північної частини замку, що займає край мису, становить у плані майже рівнораменний трикутник зі зірваною гострою вершиною. Загальна довжина збережених мурів давньої частини замку не перевищує 40м. Висота мурів сягає близько 8м, товщина дорівнює 1,8-2,0м. У південно-східному оборонному мурі на відстані 4,0 - 4,5м від зрізаної гострої вершини трикутника і на висоті близько 6м від скелястої основи збереглася щілинувата стрільниця.
Наявність творів мистецтва	Твори мистецтв відсутні.

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця)**:**

Замок	(1. Південна порохова вежа. 2. Палац. 3. Оборонні стіни. 4. Казemати. 5. Зрізаний наріжник первинного ядра замку.)

8. Ступінь схоронності об'єкта:

добрий, задовільний, незадовільний, аварійний	Технічний стан замку аварійний. Акт технічного стану №16 від 20 лютого 2018 р.

9. Наявність науково - проектної документації на об'єкт:

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
1. Пам'ятка архітектури XVI ст. Замок в смт. Скала-Подільська Борщівського р-ну, Тернопільської обл. Першочергові ремонтно-реставраційні роботи по комплексу. 2. Пам'ятка архітектури XVI-XVII ст. палац і замок в Скалі-Подільській Борщівського р-ну Тернопільської обл. Ескізний проект пристосування будівлі палацу.	1980 1990	Українське спеціальне науково-реставраційне виробниче управління. ГАП В. Іваненко. «Укрпроектреставрація» ГАП М. Гайда. м. Львів пл. Соборна , 3а тел. (0322) 72-99-98.	Науково-технічний архів інституту. «Укрпроект реставрація» Архів

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Акт техстану	1	20.02.2018 р	НЗ «Замки Тернопілля»
Історична довідка	1	2018 р	Станкевич О.
Схема фотофіксацій	1	2018 р	Соломчак Г.
Фотофіксації	14	2018 р	Черепій Л.

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Науковий співробітник відділу ОЕРПК НЗ «Замки Тернопілля»	Архітектор	Грабар Т. Б.		10. 2018 р
Начальник відділу обслуговування туристів та масово - освітньої роботи НЗ «Замки Тернопілля».	Викладач російської мови та літератури	Станкевич О. Я		10. 2018 р

Заступник начальника управління –
начальник відділу культури, охорони
культурної спадщини управління культури
Тернопільської облдержадміністрації _____ С.А. Байталюк

9. Наявність науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
1. Пам'ятка архітектури XVI ст. Замок в смт. Скала-Подільська Борщівського р-ну, Тернопільської обл. Першочергові ремонтно-реставраційні роботи по комплексу.	1980	Українське спеціальне науково-реставраційне виробниче управління. ГАП В. Іваненко.	Науково-технічний архів інституту.
2. Пам'ятка архітектури XVI-XVII ст. палац і замок в Скалі-Подільській Борщівського р-ну Тернопільської обл. Ескізний проект пристосування будівлі палацу.	1990	«Укрпроектреставрація» ГАП М. Гайда. м. Львів пл. Соборна , 3а тел. (0322) 72-99-98.	«Укрпроект реставрація» Архів

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Акт техстану	1	20.02.2018 р	НЗ «Замки Тернопілля»
Історична довідка	1	2018 р	Станкевич О.
Схема фотофіксацій	1	2018 р	Соломчак Г.
Фотофіксації	14	2018 р	Черепій Л.

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Начальник відділу ОЕРПК НЗ «Замки Тернопілля»	Інженер-будівельник	Ричнюк Г. В.		10. 2018 р
Начальник відділу обслуговування туристів та масово - освітньої роботи НЗ «Замки Тернопілля».	Викладач російської мови та літератури	Станкевич О. Я		10. 2018 р

Заступник начальника управління – начальник відділу культури, охорони культурної спадщини управління культури Тернопільської ОДА _____ **С.А. Байталюк**

Додаток 1

до Порядку обліку об´єктів культурної спадщини

АКТ

технічного стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини
(необхідне підкреслити)

№ 16 від 20.02.2018р.

Замок
(найменування об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини)
Пам'ятка архітектури та містобудування
(вид/види об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини)
Національного значення
(категорія об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини)
Постанова №970 Ради Міністрів Української РСР від24.08.1963 року
(номер і дата рішення про взяття на облік)
№645
(існуючий охоронний номер (за наявності))

Ми, що нижче підписалися, представники **Управління культури Тернопільської обласної державної адміністрації, Шергей Григорій Платонович –начальник управління культури, Пелехатий Ярослав Омелянович – головний спеціаліст відділу культури, охорони культурної спадщини управління культури Тернопільської ОДА ,**
(найменування органу охорони культурної спадщини, П.І.Б., найменування посади)
з одного боку, і **Маціпура Анатолій Вікторович, генеральний директор Національного заповідника «Замки Тернопілля»**,
(П.І.Б., найменування посади)
з іншого боку (далі - користувач), склали цей Акт про те, що цього числа нами проведено огляд технічного стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини **Замок 1518 р. ох. № 645**
(найменування об'єкта (пам`ятки) культурної спадщини, охоронний номер) ,
що розташований смт. Скала-Подільська , вул. Грушевського, 1б, Борщівський район Тернопільська обл.,
(місцезнаходження об'єкта (пам`ятки) культурної спадщини)
загальною площею - площа не визначена;
технічна адреса вказаного об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини
смт. Скала-Подільська , вул. Грушевського, 1б,

У результаті огляду об'єкта (пам`ятки) встановлено:

ТЕХНІЧНИЙ СТАН ОБ'ЄКТА (ПАМ`ЯТКИ) КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ:

1. Загальний стан об'єкта (пам`ятки) культурної спадщини: На даний час замок перебуває в руїнах, та складається з Порохової вежі, руїн палацу та оборонних мурів.Загальний стан пам'ятки - аварійний;

(коротка характеристика стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини в цілому)

2. Стан збереження : Загальна довжина замку сягає 170 м, ширина (детальний опис вигляду, стану збереження окремих частин, конструктивних елементів об'єкта коливається від 20 до 50 м. На сьогоднішній час виразно прочитуються (пам'ятки) культурної спадщини із зазначенням матеріалу, розміру, наявності меморіальних три частини колишнього замкового комплексу. З південного напільного боку, у дощок , тощо)

частині так званої шиї мису, майже на поздовжній його осі, розміщена підковоподібна в плані чотириярусна башта, що виконувала долю своєрідного форпосту. На відстані майже 80 м на північ від неї, замикаючи з півночі перший великий замковий двір і перетинаючи мис упоперек, лежать руїни двоповерхового палацу, який має типові для бароко ХУІІІ століття архітектурні форми. Між баштою і палацом, у межах видовженого прямокутного двору, не збереглося жодних надземних слідів фортифікації і забудов.

З іншого боку палацу розташоване давніше укріплення, де вирізняється другий, трапеціеподібний у плані, замковий двір, що прилягає до палацу з півночі. Повернута до палацу під кутом, північна частина замку сформована на плані рівнораменного трикутника, гостра вершина якого звернена до краю мису. Мури укріплення утворюють рамена трикутника, обмежуючи третій, замковий двір. Загальна довжина збережених мурів давньої частини замку не перевищує 40 м. Висота мурів сягає близько 8м, товщина дорівнює 1,8-2,0м. У південно-східному оборонному мурі на відстані 4,0 - 4,5м від зрізаної гострої вершини трикутника і на висоті близько 6м від скелястої основи збереглася щілинувата стрільниця. Із зовнішнього боку отвір її бойового каналу має розміри приблизно 0,3(0,35)х0,8(0,9)м.

Порохова вежа – чотирьохярусна, в основі прямокутна. На висоті першого ярусу зовнішня частина об'єму заокруглюється, спираючись на тромпи. Перекриття не збереглося. Бійниці на першому ярусі вежі ключевидні, на верхніх ярусах прямокутні. Дахові конструкції та покрівля втрачені. Стан вежі аварійний.

Палац прямокутний в плані з ризалітами, двоповерховий з добре збереженими склепінчастими підвалами. Загальні розміри в плані 36м х28 м. На головному фасаді палацу збереглися білокамінний декор у вигляді різних капітелей пілястр, віконних та дверних обрамлень. Стан палацу – аварійний.

Фрагменти збережених оборонних мурів складає приблизно 65м, товщиною 0,8-1,8м. Стан мурів аварійний.

3. Реставраційні роботи : на протязі 2012-2016 рр. силами НЗ «Замки Тернопілля» на пам'ятці були проведені роботи з консервації та відновлення кам'яної кладки руїн палацу та вежі.

(дата здійснення, проектна та підрядна організації, характер проведених робіт)

4. Стан території об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини : площа території складає 7000 м^2. Внутрішнє подвір'я Замку розчищене від

самонасіяних дерев та кущів. Біля Порохої вежі встановлена дерев'яна огорожа з частоколу із хвірткою. Стан задовільний.

(площа, благоустрій, озеленення, огорожа тощо)

5. Додатки : 2 аркуші

(матеріали фотофіксації)

Представники органу охорони культурної спадщини

_____ (підпис) Шергей Г.П. (П.І.Б.)

_____ (підпис) Пелехатий Я. О. (П.І.Б.)

Маціпура А.В. (П.І.Б. користувача/власника) _____ (підпис)

Заступник Міністра Культури України (найменування посади керівника органу охорони культурної спадщини) _____ (підпис) Мазур Т.В. (П.І.Б.)

М.П

самонасіяних дерев та кущів. Біля Порохої вежі встановлена дерев'яна огорожа з частоколу із хвірткою. Стан задовільний.

(площа, благоустрій, озеленення, огорожа тощо)

5. Додатки : 2 аркуші

(матеріали фотофіксації)

Представники органу охорони культурної спадщини

_____ (підпис) Шергей Г.П. (П.І.Б.)

_____ (підпис) Пелехатий Я. О. (П.І.Б.)

Маціпура А.В. (П.І.Б. користувача/власника)

_____ (підпис)

Заступник Міністра Культури України (найменування посади керівника органу охорони культурної спадщини)

_____ (підпис) Мазур Т.В. (П.І.Б.)

М.П

Історична довідка
Замок в Скалі-Подільській (ох. № 645),
пам'ятка архітектури XVI-XVIII ст. Борщівського району
Тернопільської області

Замок смт. Скала-Подільська лежить на північний схід від міського ядра, на мисі, утвореному річками Збруч і Потік, над глибоким урвищем. Початки замкового комплексу відноситься до XIII ст., часів князя Данила Галицького, який в ході боротьби з монголо-татарами поставив його на крутій неприступній скалі, біля підніжжя якої зараз протікає р. Збруч. Але і ця сторожа була поставлена на місці ще древнішого давньоруського городища. Ця давньоруська твердиня була зруйнована ордами Борундая у 1256 році. Після завоювання Поділля Польщею, у 1331 р. король Казимир Великий дарує Скалу шляхтичу Кзоїобродському, який відбудовує скальську фортецю.

В 1362 р. литовський князь Ольгерд пішов проти орди і завоював Поділля.

В цей час фортеця значно розширюється та укріплюється.

У 1430 році замок переходить у властість Польської держави.

У 1485 р. місто та фортеця були зруйновані ордами хана Менглі-Гірея.

В 1515 році король Польщі віддав у пожиттєву власність Станіславу Лянцкоронському (Stanislav Lanckoronski 1465-1535 рр.), сандомирському воєводі, а згодом кам'янецькому старості, який відбудував та зміцнив фортецю, зруйновану татарськими ордами в 1516 році. У 1538 році замок проходить через масштабну реконструкцію - на місці багатьох старих оборонних споруди з'являються нові. Територія замку була розширена в напільну частину. До середини XVIст. століття оборонна система замку була майже повністю сформована. Підступи до стін замку з трьох сторін (заходу, півночі і сходу) були посилені серйозним природним захистом - крутими схилами скелі. У той же час з напільного боку доступ був куди більш вільним і для захисту укріплень з цього боку був викопаний рів і споруджений вал.

Замок мав в плані неправильну форму, продиктовану природним рельєфом. Південну стіну замку з головним в'їздом фланкувала 4-ярусна Порохова вежа. Вежа в основі - прямокутна, на висоті першого ярусу зовнішня частина її об'єму закруглюється. Бійниці в першому ярусі ключевидні, в інших - прямокутні. З цієї ж сторони був викопаний рів, через який був перекинутий підйомний міст. Ще одна вежа була в північній частині замкових споруд, в місці, де східна і західна стіни (підкоряючись формі звужуючогося мису) сходилися в одному місці під гострим кутом. Замок став гордістю і символом міста.

У 1539 р. орди татар знову напали на Скалу, пограбували місто, захопили й зруйнували замок.

В 1615 р. турки наступають на Поділля. На допомогу скальській фортеці прибуває Станіслав Любомирський, який зраджує скальських воїнів, ховаючи своє військо в лісі. Скала знову спалена, замок знову зруйнований.

В 1620 році замок пошкодили турки. У серпні 1648 року запорожці на чолі із Максимом Кривоносом підійшли до стін скальської фортеці, ворота було відчинено, фортецю взято без зусиль. Через рік запорожці знову були під стінами фортеці, яка під час штурму була сильно пошкоджена .

У 1651 р. Скала була захоплена Семигородським князем Єжи II Ракоча. Після його відступу місто та околиці були сильно пограбовані, а землі ці собі присвоїв Микола Оссолінський.

За люстрацією 1655 року, відомо, що “замок побудований на скелі і обведений стінами, прийшов до повного занепаду ”. Після такого опису міста та фортеці, Скала отримує звільнення від податків на 12 років. Турки, які захопили Скалу наприкінці 17 ст., отримали замок вже у вигляді руїн.

У 1753 р. старостою Скали стає Адам Тарло. Він реконструював замок і перебудував палац. Палац прямокутний в плані, з ризалітами, двоповерховий, зі склепінчастими підвалами. Палац розташований впоперек замку, що сприяло утворенню двох дворів - парадного і внутрішнього. На внутрішній двір вів наскрізний прохід, розташований в першому ярусі палацу. Його фасад був прикрашений білокам'яним декором у вигляді різьблених капітелей пілястр і віконних наличників, характерний для перехідного періоду від бароко до класицизму. В 1765 році в палац вдарила блискавка, від якої замок загорівся. Після цього замок вже не відбудовувався.

У 1866 р. в будинку, який знаходився на території фортеці, було відкрито чотирикласну школу.

Фортеця втрачає своє оборонне значення.

Після смерті графині Косоковської з Потоцьких Скала-Подільська стала належати у XIX ст. і на поч.. XX ст. графам Голуховським. В XIX столітті замок повністю зруйнувався. У 30-х роки XX століття польська влада забезпечувала збереження руїн замку, провела архітектурні обміри.

Замок смт. Скала-Подільська лежить на північний схід від міського ядра, на мисі, утвореному річками Збруч і Потік, над глибоким урвищем.

У плані має неправильну форму, обумовлену природнім рельєфом. Загальна довжина замку сягає 170 м, ширина коливається від 20 до 50 м.

Зараз над Збручем можна побачити чотирьохярусну порохову вежу, башту, залишки оборонних стін, рештки палацу із кам’яним обрамленням.

У 2008 році замок передано на баланс Національного заповідника «Замки Тернопілля».

Замок у смт. Скала – Подільська є цінною пам’яткою оборонної архітектури XVII-XVIII ст., являє собою споруду баштового типу перехідного періоду від барокко до класицизму.

Підготувала: Станкевич О.Я.,
начальник відділу
обслуговування туристів та
масово-освітньої роботи
НЗ “Замки Тернопілля”

Схема фотофіксацій.

Перелік фото фіксацій.

1. **Південна порохова вежа. 2018 р.**
2. **Палац. Південний фасад. 2018 р.**
3. **Фрагменти декоративних елементів пілястр та віконних обрамлень палацу. 2014 р.**
4. **Палац з півночі. 2018 р.**
5. **Замок з півночі. 2018 р.**
6. **Залишки оборонної стіни. 2018 р.**
7. **Приміщення підвалу палацу. 2018 р.**
8. **Приміщення підвалу палацу. 2018 р.**
9. **Фрагмент приміщення II поверху палацу. 2018 р.**
10. **Місця розміщення балок перекриття між I та II поверхом палацу.**
11. **Залишки первинного ядра замку-каземати. 2018 р.**
12. **Залишки первинного палацу-каземати. 2018 р.**

Фото 1. Південна порохова вежа. 2018 р. Вик. Черепій Л.

Фото 2. Палац. Південний фасад. 2018 р. Вик. Черепій Л.

Фото 3. Фрагменти декоративних елементів пілястр та віконних обрамлень палацу. 2014 р. Вик. Яловега В.

Фото 4. Палац з півночі. 2018 р. Вик. Черепій Л.

Фото 5. Замок з півночі. 2018 р. Вик. Черепій Л.

Фото 6. Залишки оборонної стіни. 2018 р. Вик. Черепій Л.

Фото 7. Приміщення підвалу палацу. 2018 р. Вик. Черепій Л.

Фото 8. Приміщення підвалу палацу. 2018 р. Вик. Черепій Л.

Фото 9. Фрагмент приміщення ІІ поверху палацу. 2018 р. Вик. Черепій Л.

Фото 10. Місця розміщення балок перекриття між І та ІІ поверхом палацу. 2018 р. Вик. Черепій Л.

Фото 11. Залишки первинного ядра замку. 2018 р. Вик. Черепій Л.

Фото 12. Залишки первинного палацу. 2018 р. Вик. Черепій Л.